

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

Podstawy przedsiębiorczości klasa III
VII LO SMS

Prawne formy zatrudnienia				
Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
– wskazuje podstawowe źródło prawa pracy – zna zasady zatrudnienia	– wyróżnia formy zatrudniania pracowników – rozróżnia rodzaje umów przy zatrudnieniu – wyróżnia okresy zawierania umowy o pracę – rozróżnia rodzaje umów cywilno-prawnych	– wyróżnia elementy umowy o pracę – wyróżnia sposoby rozwiązywania umowy o pracę – ustala okresy wypowiedzenia umowy o pracę – rozróżnia skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy	– interpretuje korzyści z wyboru konkretnej formy zatrudnienia i umowy – charakteryzuje skutki wykonywania czynności na podstawie umów cywilnoprawnych	– interpretuje korzyści z wyboru konkretnej formy zatrudnienia i umowy – charakteryzuje skutki wykonywania czynności na podstawie umów cywilnoprawnych
– wyjaśnia pojęcia: płaca, płaca brutto, płaca netto	– rozróżnia systemy płac – charakteryzuje różne systemy płac: czasowy, akordowy, prowizyjny	– charakteryzuje potrącenia od płacy brutto – oblicza wynagrodzenie netto	– identyfikuje składki ZUS, NFZ, zaliczkę na podatek dochodowy PIT – identyfikuje koszty płac dla pracodawcy	– analizuje obciążenie pracodawców kosztami osobowymi
– wskazuje źródło praw i obowiązków pracodawcy i pracownika – wyjaśnia pojęcie: młodociany pracownik, osoba niepełnosprawna	– interpretuje podstawowe prawa i obowiązki pracownika – analizuje podstawowe prawa i obowiązki pracodawcy – charakteryzuje warunki zatrudnienia	– analizuje prawa i obowiązki młodocianego pracownika – omawia specyfikę zatrudnienia osób niepełnosprawnych	– identyfikuje wymagania i obowiązki pracodawcy wobec młodocianego – identyfikuje obowiązki i korzyści pracodawcy przy zatrudnianiu niepełnosprawnego	– analizuje relacje między prawami pracownika a obowiązkami pracodawcy przy zatrudnianiu młodocianych i niepełnosprawnych

	młodocianego pracownika – analizuje prawa i obowiązki pracodawcy wobec młodocianego pracownika			
– wyjaśnia pojęcie: urlop – wskazuje źródło udzielania urlopu	– wskazuje ustawowy czas pracy – wymienia rodzaje urlopów przysługujące pracownikowi – rozróżnia wymiar urlopów wypoczynkowych	– oblicza wymiar urlopu, uwzględniając staż pracy i wykształcenie – charakteryzuje urlop na żądanie i jego wymiar – omawia okoliczności umożliwiające udzielenie urlopu szkoleniowego	– oblicza urlop proporcjonalny	– analizuje sytuacje problemowe związane z wymiarami urlopu i udzielaniem urlopu przy umowach cywilnoprawnych i w okresie pobierania zasiłku
– wskazuje instytucje przestrzegania prawa pracy w Polsce – wyjaśnia pojęcie: stanowisko pracy w branży	– wyjaśnia pojęcie: ergonomia – identyfikuje obowiązki pracodawcy dotyczące BHP na stanowisku pracy – rozróżnia zasady dobrej organizacji pracy – wyjaśnia rolę instrukcji stanowiskowych	– charakteryzuje ergonomiczne stanowisko pracy – przedstawia zasady dobrej organizacji oraz bezpieczeństwa i higieny pracy na przykładzie konkretnego stanowiska	– określa zadania związków zawodowych	– analizuje zadania ergonomii pracy
– wskazuje źródła prawa i instytucje ochrony praw pracowniczych	– rozpoznaje przejawy mobbingu	– przedstawia sposoby	– dostrzega rolę związków	– analizuje problemowe sytuacje łamania praw

– wyjaśnia pojęcie: mobbing	w pracy – charakteryzuje skutki mobbingu – wyjaśnia konsekwencje zatrudniania bez umowy	przeciwdziałania mobbingowi – wyjaśnia sposób postępowania etycznego – charakteryzuje skutki korupcji i sposoby jej przeciwdziałania	zawodowych w ochronie praw pracowniczych – ocenia zachowania etyczne i nieetyczne pracodawców i pracowników	pracowniczych i sposoby ich zapobiegania
II. Przedsiębiorstwo				
– wskazuje akt prawny dotyczący prowadzenia działalności gospodarczej – rozróżnia formy własności przedsiębiorstwa	– definiuje działalność gospodarczą – wyjaśnia pojęcie: przedsiębiorca – określa rodzaj działalności w branży według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) – klasyfikuje przedsiębiorstwa według kryterium rodzaju prowadzonej działalności	– charakteryzuje pojęcie przedsiębiorstwa według Kodeksu cywilnego – wyróżnia cechy przedsiębiorstwa – klasyfikuje przedsiębiorstwa według form własności – klasyfikuje przedsiębiorstwa według wielkości: mikroprzedsiębiorstw a, małe, średnie i duże	– charakteryzuje funkcje przedsiębiorstwa – wyjaśnia elementy schematu modelu biznesowego – charakteryzuje innowacyjne modele biznesu	– analizuje przepisy Konstytucji Biznesu – charakteryzuje innowacyjne modele e-biznesu – wyszukuje i analizuje startupy z branży
– wyjaśnia pojęcie: biznesplan – formułuje cztery pytania, na które odpowiada biznesplan (kto?, co?, jak?, ile to będzie kosztowało?)	– wskazuje adresatów biznesplanu – wyróżnia elementy biznesplanu	– przedstawia strukturę biznesplanu – objaśnia poszczególne elementy biznesplanu – uzasadnia przydatność	– charakteryzuje etapy opracowania biznesplanu – formułuje streszczenie biznesplanu przedsiębiorstwa z	– analizuje biznesplany wybranych firm w branży

			sporządzania biznesplanu	branży	
	– podaje przykłady pomysłów na biznes znanych przedsiębiorców	– formułuje pytania wpływające na wygenerowanie pomysłu na biznes	– wskazuje źródła pomysłu na własną działalność gospodarczą – charakteryzuje własny pomysł na działalność gospodarczą lub przedsięwzięcie gospodarcze	– ocenia innowacyjność własnego pomysłu	– projektuje oczekiwania rynku jako podstawy pomysłu na własny biznes
	– wskazuje cel sporządzania biznesplanu	– określa podstawowe zasady sporządzania biznesplanu	– sporządza biznesplan projektu własnego przedsiębiorstwa lub innego przedsięwzięcia o charakterze społeczno-ekonomicznym	– prezentuje projekt własnego pomysłu w formie biznesplanu	– analizuje uzasadnienie biznesowe i ryzyko własnego przedsięwzięcia
	– wyjaśnia słowo: otoczenie – rozróżnia rodzaje otoczenia przedsiębiorstwa – wyjaśnia cel zbierania informacji z rynku	– rozróżnia elementy otoczenia konkurencyjnego – rozróżnia elementy makrootoczenia – wyjaśnia cel analizy SWOT jako narzędzia planistycznego – wymienia formy zbierania informacji marketingowych	– rozpracowuje mikrootoczenie i makrootoczenie wybranego przedsiębiorstwa z branży – identyfikuje mocne i słabe strony przedsiębiorstwa – identyfikuje szanse i zagrożenia – określa rolę lokalizacji firmy w	– analizuje mikrootoczenie i makrootoczenie wybranego przedsiębiorstwa z branży, uwzględniając jego lokalizację – podejmuje decyzje na podstawie zebranych informacji rynkowych	– analizuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsięwzięcia – analizuje sytuację wybranego przedsiębiorstwa w otoczeniu konkurencyjnym na podstawie zebranych informacji

			osiągnięciu sukcesu – formułuje pytania ankietowe dotyczące badania rynku		
	– wskazuje przykłady prowadzenia indywidualnej działalności – wskazuje źródła funkcjonowania spółek, spółdzielni, stowarzyszeń i fundacji	– rozróżnia rodzaje spółek – rozróżnia spółki prawa handlowego – rozróżnia spółki kapitałowe – charakteryzuje spółkę cywilną – wymienia przedsiębiorstwa przedsiębiorczości społecznej – charakteryzuje indywidualną działalność gospodarczą	– charakteryzuje podstawowe formy organizacyjno-prawne spółek – charakteryzuje cel i zasady funkcjonowania spółdzielni pracy i spółdzielni socjalnych	– charakteryzuje odpowiedzialność prawną i majątkową właścicieli w podstawowych formach organizacyjno-prawnych przedsiębiorstw – charakteryzuje cel i zasady funkcjonowania fundacji i stowarzyszeń	– analizuje aspekty decyzji o wyborze formy organizacyjno-prawnej przedsiębiorstwa
	– wskazuje podstawowy akt prawny dotyczący przedsiębiorców – objaśnia pojęcie: firma na próbę	– wyjaśnia pojęcie: nierejestrowana działalność gospodarcza – wskazuje podstawowy dokument rejestracji przedsiębiorstwa	– przedstawia procedury związane z rejestracją indywidualnej działalności gospodarczej i jej likwidacją	– omawia wniosek CEIDG-1	– analizuje różnice między działalnością nierejestrowaną a okazjonalną
	– wskazuje możliwe źródła finansowania działalności gospodarczej	– rozróżnia rodzaje źródeł finansowania – rozróżnia rodzaje finansowania zewnętrznego	– charakteryzuje źródła finansowania zewnętrznego z instytucji finansowych – charakteryzuje	– dokonuje wyboru możliwości finansowania przedsięwzięcia – charakteryzuje <i>venture capital</i>	– określa funkcje inkubatorów przedsiębiorczości w powstawaniu i rozwoju małych firm – analizuje startupy

			formy finansowania z urzędów pracy i funduszy unijnych	– wyjaśnia rolę „aniołów biznesu”	lokalnego rynku
	– wyjaśnia istotę zarządzania i motywowania na przykładach – rozróżnia zasoby przedsiębiorstwa – wyjaśnia na przykładach pojęcia: zespół, praca zespołowa – wskazuje lidera w różnych zespołach	– charakteryzuje zasoby rzeczowe, ludzkie, finansowe i informacyjne przedsiębiorstwa – wyjaśnia istotę procesu zarządzania różnymi zasobami przedsiębiorstwa – określa elementy zasobów ludzkich – określa cechy pracy zespołowej – określa role w zespole – identyfikuje cechy dobrego lidera i wykonawcy	– wyjaśnia zasady skutecznego zarządzania ludźmi oparte na koncepcji przywództwa – objaśnia przebieg procesu zarządzania – wyróżnia style kierowania – stosuje zasady pracy zespołowej w przedsięwzięciach – uczestniczy w pracy zespołowej	– charakteryzuje zarządzanie zasobami ludzkimi – objaśnia zarządzanie ludźmi oparte na przywództwie – projektuje podział pracy w zespole w konkretnym przedsięwzięciu – wdraża zasady skutecznego przywództwa w organizacji	– projektuje cechy dobrego lidera – analizuje funkcje zarządzania i funkcje przywództwa – charakteryzuje efekt synergii pracy zespołowej
III. Efekty finansowe przedsiębiorstwa					
	– wyjaśnia na przykładzie pojęcie „marketing” według wyszukanych definicji – wskazuje odbiorcę działań marketingowych przedsiębiorstwa	– wymienia elementy marketingu miks (4P) – charakteryzuje elementy marketingu miks wybranego przedsiębiorstwa z branży	– określa rynek docelowy danego przedsiębiorstwa – charakteryzuje elementy marketingu miks przedsiębiorstwa wybranej branży z punktu widzenia klienta (4P)	– określa rolę produktu, ceny, promocji i dystrybucji w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa na rynku – charakteryzuje grupy docelowe klientów wybranego produktu przedsiębiorstwa z	– definiuje pojęcie: zarządzanie marketingowe – projektuje cele zarządzania marketingowego przedsiębiorstwa ze swojej branży

				branży	
	– wyjaśnia pojęcia: promocja, reklama – wyjaśnia cel działań promocyjnych – wskazuje sposoby reklamowania produktów	– rozróżnia podstawowe narzędzia promocji i e-promocji – charakteryzuje rodzaje reklam – wymienia pozareklamowe narzędzia promocji – charakteryzuje formy promocji sprzedaży – charakteryzuje eventy jako formę promocji firmy	– rozróżnia funkcje reklamy: informacyjną, perswazyjną, konkurencyjną – charakteryzuje pozareklamowe narzędzia promocji – wyjaśnia rolę internetu i mediów społecznościowych w działaniach promocyjnych firmy – wskazuje przykłady marketingu bezpośredniego	– przedstawia pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na klientów – uzasadnia rolę działań promocyjnych w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa ze swojej branży	– projektuje kreatywne działania promocyjne produktu wybranego przedsiębiorstwa ze swojej branży
	– wyjaśnia na przykładzie pojęcie: efekt finansowy – rozróżnia rodzaje wyniku finansowego	– wyjaśnia sposób obliczania wyniku finansowego – wskazuje elementy przychodów ze sprzedaży w przedsiębiorstwie – definiuje koszty uzyskania przychodów	– wymienia koszty rodzajowe – charakteryzuje koszty rodzajowe wybranego przedsiębiorstwa ze swojej branży – charakteryzuje przychody wybranego przedsiębiorstwa ze swojej branży	– oblicza wynik finansowy przedsiębiorstwa według podanych przychodów i kosztów ich uzyskania	– prognozuje efekty finansowe przedsiębiorstwa na podstawie zestawienia planowanych przychodów i kosztów
	– wymienia podatki obciążające przedsiębiorcę	– rozróżnia formy opodatkowania indywidualnej działalności gospodarczej	– charakteryzuje uproszczone formy opodatkowania: kartę podatkową i ryczałt od	– ocenia wady i zalety poszczególnych form opodatkowania indywidualnej	– projektuje wybór formy opodatkowania własnej indywidualnej działalności gospodarczej na tle

		– wymienia uproszczone formy opodatkowania – omawia opodatkowanie na zasadach ogólnych (PIT)	przychodów ewidencjonowanych – charakteryzuje formę opodatkowania PIT	działalności gospodarczej w zakresie podatku dochodowego – charakteryzuje opodatkowanie VAT	systemu podatkowego w Polsce
	– wymienia cele prowadzenia księgowości w przedsiębiorstwie – podaje przykłady podstawowych dokumentów księgowych przedsiębiorstwa	– wskazuje podstawę prawną obowiązku prowadzenia ewidencji księgowej w przedsiębiorstwie – podaje przykłady dokumentów księgowych – omawia funkcje dowodów księgowych – wymienia podstawowe zasady księgowości	– charakteryzuje zasady: rzetelności, bezbłędności, sprawdzalności, bieżącego prowadzenia księgowości	– wypełnia dowody księgowe i prowadzi książkę przychodów i rozchodów lub ewidencję przychodów w komputerowym programie użytkowym	– prowadzi ewidencję zdarzeń gospodarczych w przedsiębiorstwie na potrzeby rozliczenia podatku dochodowego
IV. Etyka biznesu					
	– podaje przykłady negocjacji: zwyczajnych, handlowych, prawnych	– rozróżnia rodzaje negocjacji: zwyczajne, handlowe, prawne – rozróżnia pięć strategii negocjacji – rozróżnia style negocjacji	– charakteryzuje zasady, etapy i reguły prac negocjacyjnych – charakteryzuje strategię „wygrana-wygrana”	– rozróżnia strategie radzenia sobie z konfliktami – przedstawia przykłady technik manipulacyjnych stosowanych podczas negocjacji – objaśnia skutki stosowania manipulacji w negocjacjach	– projektuje najlepszą alternatywę negocjowanego porozumienia – BATNA

– wyjaśnia pojęcie: korupcja i skrót CBA – podaje przykładowe okoliczności stosowania korupcji	– rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie w swojej branży – charakteryzuje korupcję – charakteryzuje kodeks etyczny wybranej firmy jako przykład odpowiedzialnego biznesu – ocenia zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy i pracowników	– definiuje etykę w działalności gospodarczej – wymienia akty prawne dotyczące działań nieetycznych – wymienia organizacje promujące etykę biznesu – projektuje kodeks etyczny zawodu	– charakteryzuje działania nieetyczne w biznesie – charakteryzuje formy przeciwdziałania zachowaniom nieetycznym	– charakteryzuje zasady Strategii Antykorupcyjnej OECD – dostrzega możliwości rozwoju przedsiębiorstwa i osiągnięcia sukcesu rynkowego przy pełnym poszanowaniu zasad etycznych w biznesie
– wyjaśnia pojęcie: etyka – wskazuje miejsca przestępstw na rynku finansowym	– wyjaśnia pojęcie: pranie brudnych pieniędzy – objaśnia przestępstwa giełdowe – wskazuje podstawy prawne etyki na rynku finansowym	– charakteryzuje zasady postępowania domów maklerskich w stosunkach z klientami – wskazuje instytucje odpowiedzialne za etykę na rynku finansowym	– charakteryzuje zasady etyki zawodowej maklerów i doradców – objaśnia zakres tajemnicy zawodowej maklerów i informacji poufnych	– prezentuje zakres działalności instytucji (GIIF i KBF) i formy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu
– wskazuje działalność gospodarczą jako jedyny obszar szarej strefy – podaje przykłady szarej strefy	– charakteryzuje szarą strefę na rynku pracy – określa rozmiary szarej strefy w Polsce według GUS	– wyjaśnia negatywne skutki rozwoju szarej strefy – wyróżnia działalności nielegalne i działalności ukryte	– podaje przyczyny istnienia szarej strefy – charakteryzuje działalność nielegalną, działalność ukrytą i działalność	– analizuje metody ograniczania szarej strefy przez państwo

				nieformalną	
	– wyjaśnia pojęcie: przedsiębiorca – wyszukuje informacje o sukcesach polskich przedsiębiorstw – wskazuje firmy rynku lokalnego, które odniosły sukces	– analizuje przebieg kariery zawodowej przedsiębiorcy – osoby, która w zgodzie z zasadami etycznymi odniosła sukces	– analizuje informacje o sukcesach regionalnych przedsiębiorstw na rynku regionalnym, krajowym i międzynarodowym	– charakteryzuje elementy planu kariery: misja, cele zawodowe, stanowiska pracy, horyzont czasowy oraz określa metody realizacji tych celów	– opracowuje plan własnej kariery zawodowej
	– wskazuje przykłady aktywności przedsiębiorstw lokalnych w dziedzinie ochrony środowiska	– wyjaśnia pojęcie: społecznie odpowiedzialny biznes – rozumie istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw	– wyszukuje informacje o działaniach lokalnych przedsiębiorstw w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu – wyróżnia obszary społecznej odpowiedzialności biznesu według normy ISO 26000	– wyszukuje informacje PR i publicity o działaniach innowacyjnych lokalnych przedsiębiorstw w dziedzinie społecznej odpowiedzialności biznesu	– objaśnia warunki wstępne standardu SA 8000